

Kralovice

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Kralovice

Nadmořská výška: 435 m n. m.

Počet obyvatel: 3 355

Adresa URL: www.kralovice.cz

Okres: Plzeň-sever

GPS souřadnice: 49.981917N, 13.487473E

První pís. zmínka: 1183 (841 let)

PSČ: 331 41

Památky a zajímavosti Kralovice

Kralovice mají bohatou historii a o tom svědčí i množství památek, které tu najdeme.

Pomník J. J. Marka Pomník v parku u farního kostela sv. Petra a Pavla byl slavnostně odhalen 6. října 1895. Z benešovského syenitu jej zhotovila plzeňská firma Cingroš. Na pomníku je umístěn bronzový medailon s Markovým portrétem.

Hřbitov a hřbitovní kaple sv. Jana Křtitele Původní kralovický hřbitov se rozkládal kolem farního kostela sv. Petra a Pavla. Současný, zřízený na východním okraji města, byl vysvěcen v listopadu roku 1838. Hřbitovní kapli nechal postavit zkoušený rada při městském magistrátu Antonín Bäumel na památku své zemřelé manželky Terezie. Základní kámen byl položen a vysvěcen 15. srpna 1842. Stavitelem byl pravděpodobně městský radní Antonín Oliverius, stavbyvedoucím zednický mistr Tomáš Vlk z Hradecka. Náklady činily 764 zl., z toho částkou 117 zl. přispělo město. V roce 1867 věnovala občanská záložna kapli dva malé zvony. Ulil je plzeňský zvonář K. Perner, posvěceny byly ve farním kostele v Kralovicích 7. července 1867 a pokřtěny Václav (67 liber) a Ludmila (35 liber). Kralovický hřbitov je místem posledního odpočinku mnoha zdejších významným osobností, z nichž jmenujme alespoň faráře a vlasteneckého básníka a spisovatele Jana Jindřicha Marka (1803-1853). Jeho hrob se nalézá před vchodem do hřbitovní kaple.

Římskokatolická fara Farní kostel v Kralovicích je zmiňován již v roce 1250. Současnou budovu fary chronogram v nápisu umístěném nad vchodem datuje do roku 1707. Průčelí patrové budovy je šestiosé, boční fasáda dvouosá, střecha polovalbová, okna ve stuhových šambránách. Přízemní síň fary je plochostropá, některé místnosti zaklenuty valenými klenbami s výsečemi, případně křížovými klenbami. Zajímavá je i klenutá brána do dvora fary z roku 1763.

Budova bývalé hospodářské záložny Stavba budovy Okresní záložny hospodářské v Kralovicích (dnes Česká spořitelna) byla zahájena na jaře r. 1938 na místě domů čp. 50, 51 a 52 na severní straně Masarykova náměstí. Autory projektu jsou významní architekti František Stalmach a Jan Svoboda, realizovala firma Müller a Kapsa. Otevřena byla v dubnu r. 1939. Budova byla technicky velmi moderně vybavena - ústřední vytápění s radiátory v nerezovém provedení bylo doplněno i teplovzdušným větráním, které umožňovalo přitápění dvorany, místnosti ředitele a přednáškové sítě a zajišťovalo i zvlhčování vzduchu v zimním či ochlazování v letním období. Architekti Stalmach a Svoboda vypracovali i návrh vnitřního zařízení budovy. Nábytek pro zasedací síň, přednáškový sál a zčásti i pro dvoranu byl vyroben na zakázku podle jejich návrhů (firma Pisch), doplněn byl nábytkem sériovým (firmy Thonet - Mundus, Blecha a Mašek). Firma Tresoria mimo bezpečnostních prvků pancéřové sítě a vybavení trezorovými skříněmi, sejfovými bloky atd., zhotovila téměř všechny další kovové

zařizovací prvky počínaje kovovou stěnou hlavního vchodu přes několik kovových oken, mříží a zábradlí až po žerd' na prapor a kovový nápis "Okresní záložna hospodářská" na průčelí budovy. Provedení viditelných částí v nerez bylo samozřejmostí. Autorem oken v hale budovy (katedrální sklo sázené do olova se zapalovanou malbou) je vynikající malíř a designér Josef Kaplický. Vzhled budovy byl narušen pozdějšími úpravami.

Mariánská TýniceKostel v Týnci je jako majetek plaského kláštera jmenován již r. 1250. Postupně byl přestavován a rozšiřován, koncem 17. století doplněn o ambit a probošství a stal se významným poutním místem. V roce 1711 byly z iniciativy opata Evžena Tyttla v těsném sousedství položeny základy nového chrámu, stavba i s ambity a novým proboštvím byla dokončena až r. 1777. Již v r. 1785 byl však plaský klášter zrušen. Mariánská Týnice přešla pod správu náboženského fondu a posléze se stala majetkem kancléře Metternicha. Zčásti byla využívána k hospodářským účelům a rychle chátrala. V roce 1920 se zřítla kupole chrámu. Rekonstrukce se ujala Jednota pro záchranu Mariánské Týnice pod vedením architekta Hanuše Zápala a do počátku 40. let minulého století se podařilo opravit ambit a část kostela. Koncem r. 1955 Jednota nuceně likvidovala a v pracích pokračoval vlastivědný kroužek zaměstnanců stavebního podniku, který opravil interiéry probošství a zřídil zde vlastivědné muzeum. V období 60. a 80. let byly prováděny drobné rekonstrukční práce a péčí muzea zajišťována pravidelná údržba. Od poloviny 90. let probíhá rozsáhlá generální rekonstrukce, která postupně vrací objektu původní vzhled. V objektu sídlí Muzeum a galerie severního Plzeňska.

Farní kostel sv. Petra a PavlaPůvodně gotický kostel zmiňovaný již roku 1250 byl za Floriána Gryspeka renesančně přestavěn. Gryspek nechal zříditi i rodinnou hrobku připojenou ke kostelu, kde spočinul se svou chotí a dalšími členy rodu Gryspeků. Kryptu s mumifikovanými těly v prosklených rakvích je možno na požádání obsluhy kostela navštívit. V kostele jsou funkční varhany pocházející ze 17. století.

V kostele sv. Petra a Pavla je možnost navštívit Expozici rodu Gryspeků.

V dlažbě kaple Božského srdce Páně jsou dřevěné padací dveře, pod nimiž vedou cihlové schody do podzemní klenuté krypty. Po obou delších stěnách jsou umístěny rakve s pozůstatky těl členů rodiny Gryspeků, kteří původně odpočívali v rakvích kovových, jež však prý dal opat Kryštof Tengler r. 1668 rozlít a cín použil na píšťaly do varhan v plaském kostele. Od té doby odpočívali Gryspekové v dřevěných otevřených rakvích opatřených letopočty 1612, 1618, 1622. Nyní jsou v rakvích za zasklenými víky. Florián Gryspek zde našel odpočinek roku 1588 a po jeho boku byla uložena manželka Rosina a 15 dalších členů rodiny. Hrobka byla otevřena poprvé až po stu letech a tehdy byla shledána jejich těla, uložená v cínových rakvích pozoruhodně zachovaná.

Více informací najdete [zde](#).

Hospodářský dvůr HubenovNa místě původní vsi, zaniklé za husitských válek, založil plaský opat Evžen Tyttl na počátku 18. století ves novou, její obyvatele však brzy přestěhoval a na místě jejich usedlostí dal roku 1728 vybudovat vrchnostenský dvůr. Je založen na čtvercovém půdorysu. Jeho hlavní komunikační i kompoziční osa leží na diagonále, provazující přibližně jižní a severní nároží půdorysného čtverce. V těchto nárožích jsou vsazeny výškové a kompoziční dominanty dvora. Na jižním nároží je to budova drobného zámečku s průjezdem hlavní brány, na protějším severním nároží v poněkud vyšší poloze je půdorysně shodná stavba sýpky. Na obě dominanty stavby navazují vždy dvojice dlouhých přízemních křídel, postavených vůči sobě v pravém úhlu. Tato přízemní dlouhá křídla tvoří strany půdorysného čtverce areálu. Uprostřed dvora stojí nevelká centrála původní mléčnice, před ní se nachází malý rybníček. Větší rybník leží vlevo

od příjezdové cesty k zámečku, mimo vlastní areál dvora. Po zrušení kláštera v roce 1785 objekt spravoval náboženský fond, který rozprodal zařízení dvora i kaple a pronajal pozemky rolníkům z okolí. Za Metternichů byla praxe obdobná a tak se na dvoře vystřídala řada nájemců. Roku 1927 dvůr vyhořel a při opravě byly sníženy střechy hospodářských budov. Po válce užíval areál státní statek.

